

COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA

Hoge Naarderweg 78 ■■■ 1217 AH Hilversum ■■■
Postbus 1426 ■■■ 1200 BK Hilversum ■■■ cvdm@cvdn.nl ■■■ www.cvdn.nl ■■■
T 035 773 77 00 ■■■ F 035 773 77 99 ■■■

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)
T.a.v. mevrouw dr. G. Uslu
Postbus 16375
2500 BJ 'S-GRAVENHAGE

Datum	Onderwerp		
30 september 2022	Naleving prestatieovereenkomst RPO 2021		
Uw kenmerk	Ons kenmerk	Contactpersoon	Doorkiesnummer
	917483 / 917530		

Geachte mevrouw Uslu,

1. Op grond van artikel 2.60n, eerste en tweede lid, van de Mediawet 2008 sluiten de Minister en de RPO voor de duur van een concessieperiode een prestatieovereenkomst. Op basis van het concessiebeleidsplan maken zij daarin afspraken over de kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen. Daarnaast staan de maatregelen omschreven bij niet naleving en tussentijdse wijziging in verband met veranderende inzichten of omstandigheden (hierna: de Prestatieovereenkomst). De huidige prestatieovereenkomst loopt van 2020 tot en met 2025 en is op 17 mei 2021 door voormalig minister Slob, de RPO, de regionale publieke omroepen en het Commissariaat getekend.

Rol van het Commissariaat

2. Op 31 mei 2022 heeft het Commissariaat van de RPO het jaarverslag 2021 ontvangen. De RPO rapporteert in haar jaarverslag over de naleving van de prestatieovereenkomst.
3. Het Commissariaat beoordeelt de gerapporteerde prestaties aan de hand van het document Uitvoering prestatieafspraken RPO. Wij concluderen aan welke afspraken wel, ten dele of niet is voldaan. De RPO verstrekt desgevraagd aan het Commissariaat alle inlichtingen voor zover dat voor de beoordeling redelijkerwijs nodig is. Naar aanleiding van de rapportage, bedoeld in artikel 4, zendt het Commissariaat zijn opmerkingen over de naleving van deze Prestatieovereenkomst aan de Minister.

Er zijn 14 prestatieafspraken opgesteld in de Prestatieovereenkomst. Overeengekomen is dat de RPO over het jaar 2021 over 12 prestatieafspraken verantwoording aflegt. De toetsing van de prestatieafspraken 2021 heeft in de afgelopen weken plaatsgevonden. Dit is aangevuld met een gesprek met de RPO waarin een aantal afspraken nader is besproken en om aanvullende informatie is gevraagd. Voor de twee resterende prestatieafspraken organiseert de RPO in 2022 een pilot.

Uitvoering Prestatieafspraken RPO

4. De rapportage over de naleving van de prestatieafspraken van de RPO komt tot stand aan de hand van een door de RPO opgesteld en door het Commissariaat geverifieerd en vastgesteld document waarin de uitvoering per prestatieafpraak is vastgelegd. Dit betreft

het document Uitvoering Prestatieafspraken RPO. Deze is op 17 mei 2022 door de RPO, de regionale publieke omroepen en het Commissariaat getekend.

Wijze van beoordelen

5. Het Commissariaat heeft beoordeeld of:
- de in de rapportage gerapporteerde bronnen overeenkomen met de in het document Uitvoering Prestatieafspraken RPO aangegeven bronnen;
 - de gebruikte definities en toelichtingen overeenkomen met de in het document Uitvoering Prestatieafspraken RPO genoemde definities en toelichtingen;
 - de rapportage compleet is, oftewel de in het document Uitvoering Prestatieafspraken afgesproken gegevens zijn vermeld, en;
 - aan welke prestatieafspraken wel, ten dele of niet is voldaan.

Toetsing

6. Aan alle 12 getoetste prestatieafspraken is door de RPO voldaan. De rapportage is mondeling besproken op 22 augustus 2022 op locatie bij de RPO. 5 Prestatieafspraken zijn op dat moment besproken omdat deze waren opgevallen in de rapportage. De bevindingen over deze vijf afspraken zijn opgenomen in deze brief. In de bijlage is het verslag opgenomen van de uitvoering van alle prestatieafspraken over 2021.

Bevindingen

Afspraken 4 en 5

7. In deze afspraken gaat het om het aantal evenementen waarvan verslag wordt gedaan door de afzonderlijke RPMI's en om het aantal documentaires. Het verschil tussen het aantal evenementen en documentaires dat in de begrotingsaanvragen staat en de daadwerkelijk gerealiseerde aantallen loopt bij een aantal omroepen sterk uiteen. Afgesproken is dat de RPO vanaf 2022 aan de RPMI's zal verzoeken om verschillen tussen de aanvraag en het gerealiseerde aantal te duiden. Aangezien het totaal aantal evenementen en documentaires is behaald, is aan deze prestatieafpraak wel voldaan. De manier waarop de prestatieafpraak is geformuleerd roept verwarring op. In de afspraak staat dat de beoordeling plaatsvindt op totaalniveau en wordt iedere RPMI afzonderlijk gevraagd het aantal evenementregistraties en documentaires te verslaan dat is begroot. In het document Uitvoering prestatieafspraken RPO staat dat het uitgangspunt is dat alle RPMI's het aantal evenementen/documentaires verslaat dat in hun eigen bekostigingsaanvraag is opgenomen. Bij de beoordeling van afspraak 4 en afspraak 5 is het Commissariaat hiervan uitgegaan en heeft de afspraken op totaalniveau beoordeelt.

Afspraak 6

8. De RPO rapporteert over de belangrijkste voorbeelden van onderzoeksjournalistiek. Een omschrijving van het begrip onderzoeksjournalistiek is opgenomen in de definitielijst die hoort bij het document uitvoering prestatieafspraken. Niet voor alle omschrijvingen in het jaarverslag geldt dat het over onderzoeksjournalistiek gaat. Het Commissariaat heeft dit bij de RPO aangegeven. De RPO heeft geantwoord hierop alert te zijn en houdt hier aandacht voor. Met de verslaglegging over onderzoeksjournalistiek is wel aan de prestatieafpraak voldaan.

Afspraak 9

9. De RPO rapporteert over het totaalbereik van de RPMI's uitgesplitst naar leeftijdscategorieën. Opvallend positief is de stijging in het bereik onder de jongste doelgroep 18 tot 30 jaar. Dit is gebaseerd op het onderzoek dat wordt uitgevoerd in opdracht van de RPO. Omdat de algemene trend is dat deze leeftijdsgroep juist minder wordt bereikt door zowel het medium televisie, als door het medium radio, is het resultaat van deze prestatieafpraak nader mondeling besproken met de RPO. De RPO heeft daarop de vraagstelling uit het onderzoek aan het Commissariaat overlegd. Daarnaast heeft de RPO het onderzoeksbureau gevraagd na te gaan wat mogelijke verklaringen zijn voor de stijging. De RPO geeft aan dat de stijging onder jongeren waarschijnlijk komt door het aanbod online. Dat is zowel het aanbod van radio- en

televisieprogramma's die online kunnen worden teruggeluisterd als aanbod dat uitsluitend online te vinden is.

De RPO zal de ontwikkeling in het bereik onder de oudere leeftijdsgroep nauwlettend monitoren. Deze toelichting volstaat voor het Commissariaat.

Afspraak 10

10. De RPMI's worden door de gebruikers ervaren als regionaal, actueel, informatief, betrouwbaar, betrokken en professioneel. Minimaal 75 procent van de ondervraagden dient deze waarden toe te kennen aan de RPMI. De RPO heeft aan deze resultaatverplichting voldaan in 2021. Het resultaat over 2021 lag iets onder het niveau van het resultaat over 2020. Het Commissariaat heeft dit onder de aandacht gebracht bij de RPO. De RPO heeft ter vergelijking de resultaten van 2019 bekeken en concludeert dat er minimale fluctuaties te zien zijn.

Nadere afspraken

11. In 2021 is besproken dat over afspraak 1 en afspraak 3 een pilot zal worden opgezet. Afspraak 1 betreft de verantwoording over de uitvoering van de publieke media-opdracht. Afspraak 3 betreft de verantwoording over het dagelijks verzorgen van actueel media-aanbod. De pilot wordt uitgevoerd in 2022. In 2023 zal over de pilot worden gerapporteerd. De pilot dient om te beoordelen of de voorgestelde uitvoering van afspraak 1 en afspraak 3 realiseerbaar is voor de afzonderlijke RPMI's. De pilot dient ook voldoende resultaat op te leveren voor het Commissariaat om afspraak 1 en afspraak 3 te beoordelen. Ook dit zal worden bekeken als de resultaten van de pilot beschikbaar zijn.

Beoordeling

12. Op grond van de beoordeling van de rapportage en de bevindingen tijdens de mondeling bespreking bij de RPO, stelt het Commissariaat vast dat de RPO volgens de afgesproken manier over de naleving van de prestatieafspraken in 2021 heeft gerapporteerd. Aan alle afspraken is voldaan. Het Commissariaat komt tot de conclusie dat de RPO de prestatieafspraken serieus neemt en zo goed als mogelijk over de prestaties rapporteert.

Tenslotte

13. Hiermee heeft het Commissariaat voldaan aan de uit de prestatieovereenkomst voortvloeiende verplichting om de rapportage van de RPO over de naleving van de prestatieovereenkomst te verifiëren.
14. Een afschrift van deze brief verzenden wij ter kennisneming aan de raad van bestuur van de RPO. Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA,

A. Asante
voorzitter

bijlage: 1

Afspraak	2020	2021
1	Nvt	Nvt
2	✓	✓
3	Nvt	Nvt
4	Nvt	✓
5	Nvt	✓
6	✓	✓
7	✓	✓
8	✓	✓
9	✓	✓
10	✓	✓
11	✓	✓
12	Nvt	✓
13	Nvt	✓
14	✓	✓

Afspraak 1: De RPO legt verantwoording af over de uitvoering van de publieke media-opdracht.

Ingangsjaar: pilot in 2022

Het Commissariaat heeft met de RPO afgesproken dat in 2022 een pilot wordt georganiseerd voor de manier waarop afspraak 1 en 3 kunnen worden getoetst. De pilot moet duidelijk maken of de gevraagde uitvoering realiseerbaar is voor de afzonderlijke RPMI's, de RPO en het gewenste resultaat oplevert voor het Commissariaat. De RPO is inmiddels gestart met de pilot.

Afspraak 2: Alle RPMI's maken het jaarverslag van de mediaraad openbaar.

Ingangsjaar: 2020

Behaald over 2021. Alle omroepen hebben de jaarverslagen online gepubliceerd.

Afspraak 3: Alle RPMI's verzorgen dagelijks actueel media-aanbod.

Ingangsjaar: pilot in 2022

Zie hiervoor de toelichting bij afspraak 1.

Afspraak 4: Iedere RPMI verslaat jaarlijks minimaal het aantal evenementen zoals aangegeven in de RPO-begroting, met een minimum van 200 evenementen in totaal per jaar voor alle RPMI's.

Ingangsjaar: 2021

Aan het minimum aantal evenementen voor alle RPMI's is voldaan. Er is verslag gedaan van 232 evenementen, ruim boven de minimale afspraak van 200. Het totaal aantal evenementen van alle RPMI's wordt in de begroting van de RPO opgenomen. Echter, oorspronkelijk waren er 290 evenementen begroot. Dat betekent dat niet iedere RPMI aan het aantal registraties heeft voldaan.

Het aantal begrote en gerealiseerde evenementen varieert sterk per RPMI, Omroep West heeft 5 begroot en 19 gerealiseerd, RTV Noord begrootte 40 en realiseerde 17. 8 RPMI's hebben het aantal evenementen dat is begroot niet gerealiseerd. Daarentegen zijn er 3 RPMI's die juist méér evenementen hebben gerealiseerd dan begroot. Twee hebben precies het aantal gerealiseerd dat is begroot. In 2021 hebben de coronamaatregelen ervoor gezorgd dat evenementen niet konden doorgaan.

Afspraak 5: Iedere RPMI verzorgt jaarlijks minimaal het aantal documentaires zoals aangegeven in de RPO-begroting, met een minimum van 100 documentaires in totaal per jaar voor alle RPMI's.

Ingangsjaar: 2021

Aan de prestatieafspraken is voldaan omdat het minimum aantal documentaires ruim is gerealiseerd. Maar het aantal gerealiseerde documentaires per RPMI laat, gelijk aan de geregistreerde evenementen bij afspraak 4, een wisselend beeld zien over 2021. Zo heeft Omroep Zeeland 2 documentaires begroot en 8 gerealiseerd. Omroep Fryslân heeft er 30 begroot en 22 gerealiseerd. Bij een aantal RPMI's is het aantal begrootte documentaires ruim overschreden, zoals bijvoorbeeld bij Omroep RTV Oost en Omroep Flevoland. Bij Omroep Fryslân loopt het aantal gerealiseerde documentaires juist behoorlijk achter bij het aantal begroot.

De RPO geeft aan dat zij het aantal registraties voor zowel evenementen als documentaires ontvangt van de afzonderlijke RPMI's. Vooral nog heeft de RPO niet geïnformeerd naar redenen waarom het aantal in de bekostigingsaanvraag en het werkelijk aantal gerealiseerd, uiteen loopt. In de volgende uitvraag van de RPO aan de afzonderlijke RPMI's zal de RPO hiernaar vragen zodat zij dit kunnen toelichten. Dit zal met ingang van de rapportage over 2022 zijn.

Afspraak 6: De RPO rapporteert over de belangrijkste voorbeelden van onderzoeksjournalistiek.

Ingangsjaar: 2020

Aan deze prestatieovereenkomst is voldaan door de verslaglegging van verschillende voorbeelden van onderzoeksjournalistiek. Een omschrijving van het begrip onderzoeksjournalistiek is opgenomen in de definitielijst bij het document 'Uitvoering prestatieafspraken'. Veel voorbeelden hebben een duidelijke link met de omschrijving van het begrip onderzoeksjournalistiek. Er zijn ook voorbeelden waarbij de link explicieter gemaakt kan worden. Graag attenderen wij de RPO hierop. De RPO geeft aan hier alert op te zijn en houdt hier aandacht voor.

Afspraak 7: De RPO legt over de uitvoering van de samenhangende distributiestrategie verantwoording af.

Ingangsjaar: 2020

Aan de prestatieafspraken is voldaan door de rapportage over distributie.

Afspraak 8: Het landelijk gemiddelde totaalbereik is aan het einde van de tweede planperiode van de concessie (eind 2025) gemiddeld toegenomen ten opzichte van de eerste planperiode.

Ingangsjaar: 2020

De RPO heeft met haar jaarverslag inzicht gegeven in het totaalbereik over 2021. Het bereik is constant voor de verschillende aanbodkanalen: televisie, radio en online. Ieder jaar rapporteert de RPO het landelijk gemiddelde totaalbereik. De afspraak is dat over de periode 2022 tot en met 2025 het gemiddelde van de 4 jaren wordt berekend en dit geldt als resultaat over de tweede planperiode. Dit bereik moet hoger zijn dan het jaar 2021 (referentiejaar).

Bereik	Televisie	Radio	Online	Totaal
2020	69%	43%	59%	80%
2021	69%	43%	59%	80%

Afspraak 9: De RPO rapporteert over het totaalbereik van de RPMI's uitgesplitst naar leeftijdscategorieën.

Ingangsjaar: 2020

Door de rapportage heeft de RPO voldaan aan deze prestatieafspraken. Opvallend positief is de stijging in het bereik in de jongste leeftijdsgroep 18-30 jarigen. De stijging is waarneembaar bij zowel televisie, als radio, als online. Tegelijkertijd is de daling in de oudste doelgroep 60-75 jarigen opvallend. Het bereik daalde in deze doelgroep voor alle aanbodkanalen. Wij vragen hier om een toelichting op de ontwikkelingen. Ter vergelijking wordt door het Commissariaat aan de RPO gevraagd hoe de cijfers van het bereiksonderzoek, gebruikt door de RPO, zich verhouden tot de bereikscijfers van SKO en NLO.

De RPO zal ter informatie aan het Commissariaat de vraagstelling sturen op basis waarvan de bereikscijfers worden gerapporteerd. Daarnaast vraagt de RPO aan het onderzoeksbureau Motivaction wat mogelijke verklaringen zijn voor de stijging onder jongeren en de daling onder ouderen. Het onderzoeksbureau Motivaction voert in opdracht van de RPO een bereiksonderzoek uit naar de afzonderlijke RPMI's. Dit onderzoek wordt anders uitgevoerd dan het bereiksonderzoek van SKO en NLO. De cijfers kunnen daarom niet één-op-één worden vergeleken.

Na contact te hebben gehad met het onderzoeksbureau, geeft de RPO aan dat de stijging onder jongeren komt door het aanbod online. Dat is zowel het aanbod van radio- en televisieprogramma's die online kunnen worden teruggeluisterd als aanbod dat uitsluitend online te vinden is. De RPO zal de ontwikkeling in het bereik onder de oudere leeftijdsgroep nauwlettend monitoren. Deze toelichting volstaat voor het Commissariaat.

Bereik	18-30	31-44	45-59	60-75
2019	77%	80%	80%	84%
2020	79%	79%	80%	82%
2021	81%	81%	79%	80%

Afspraak 10: De RPMI's worden door de gebruikers ervaren als regionaal, actueel, informatief, betrouwbaar, betrokken en professioneel.

Ingangsjaar: 2020

De afspraak dat tenminste 75% van de respondenten deze waarden toekend aan de regionale omroep is ruim gehaald. Wel merken wij op dat de resultaten over 2021 iets onder het niveau van de resultaten van 2020 liggen. De RPO heeft nagezocht wat de resultaten over 2019 zijn geweest. De resultaten laten kleine fluctuaties zien.

Imago	Regionaal	Betrouwbaar	Informatief	Actueel	Betrokken	Professioneel
2020	88%	86%	86%	86%	84%	79%
2021	86%	83%	84%	83%	81%	77%

Afspraak 11: De landelijke gemiddelde waardering die de gebruikers de aanbodkanalen van de RPMI's geven is per jaar tenminste minimaal een 7,1.

Ingangsjaar: 2020

Aan deze prestatieafspraken is voldaan met een hoge waardering voor zowel televisie, als radio, als online.

Waardering	Televisie	Radio	Online
2020	7,2	7,3	7,4
2021	7,3	7,4	7,4

Afspraak 12: Alle RPMI's bieden het publiek mogelijkheden tot interactie met regionale nieuwsberichtgeving, nieuwsberichten te delen of anderszins te acteren. Alle RPMI's streven ernaar de hiervoor bedoelde interactie te vergroten.

Ingangsjaar: 2021

Aan deze prestatieafspraken is voldaan. Alle RPMI's bieden het publiek de mogelijkheid tot interactie. Met name de mogelijkheid voor gebruikers om nieuwsberichten te delen via social media, wordt gebruikt bij de RPMI's. Het streven naar het vergroten van interactie met het publiek, uit zich vooral door het gebruik van polls over een nieuwsonderwerp. Dit wordt door veel RPMI's toegepast.

Afspraak 13: Iedere RPMI biedt jaarlijks minimaal het aantal werkervarings- of stageplaatsen aan zoals aangegeven in de RPO-begroting, met een minimum van 135 werkervarings- of stageplaatsen in totaal per jaar voor alle RPMI's.

Ingangsjaar: 2021

Zoals in de verslaglegging van de RPO zelf is aangegeven is het minimum aantal stageplaatsen overschreden, er zijn in totaal 159 stageplaatsen gerealiseerd. Aan deze prestatieafspraken is voldaan. Wel hebben afzonderlijke omroepen niet altijd het aantal stageplaatsen gerealiseerd dat zij hadden aangegeven in de RPO-begroting. De RPO geeft in haar verslaglegging aan dat dit mede door coronamaatregelen niet altijd is gerealiseerd. Hiervoor geldt hetzelfde als voor afspraak 4 en 5; de RPO zal vanaf 2022 aan de RPMI's verzoeken om verschillen tussen de aanvraag en het gerealiseerde aantal te duiden.

Afspraak 14: De RPO rapporteert over de belangrijkste samenwerkingsverbanden tussen RPMI's en andere partijen.

Ingangsjaar: 2020

Aan deze prestatieafspraken is voldaan door de rapportage in het jaarverslag.